

Upprättad av

Väg- och järnvägsavdelningen

Uppdrag att följa upp genomförda reformer och utreda vissa aktuella frågor inom yrkestrafiken

7. Behov av utökade vinterdäckskrav för tunga fordon

Delredovisning av regeringsuppdrag N2015/06815/MRT

Innehåll

1 UPPDRAGET	3
2 BAKGRUND	4
3 GENOMFÖRANDE	5

1 Uppdraget

Den 1 oktober 2015 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag (N2015/068115/MRT) att följa upp genomförda reformer och utreda vissa aktuella frågor inom yrkestrafiken. Ett deluppdrag är att Transportstyrelsen ska utreda om det finns ett behov av utökade vinterdäckskrav för tunga fordon. Vår bild av uppdraget är att vi ska, utifrån ett trafiksäkerhetsperspektiv, utreda behovet och nyttan av sådana utökade krav. Om vi anser att det behövs utökade vinterdäckskrav ska vi även ge förslag på hur de författningsändringar som krävs bör utformas. I dag krävs vinterdäck endast på drivaxlar. I deluppdraget ingår att utreda behovet och nyttan av att införa krav på vinterdäck på samtliga axlar på tunga lastbilar, tunga släpfordon, tunga bussar och personbilar klass II med en totalvikt över 3500 kg (under tiden 1 december – 31 mars när vinterväglag råder).

Frågeställningen ska i första hand utredas av trafiksäkerhetsskäl. Detta är en skillnad mot tidigare utredningar om krav på vinterdäck på tunga fordon då krav på framkomlighet utgjort huvudsakligt fokus.

Enligt regeringsuppdraget bör Transportstyrelsen även inhämta erfarenheter från andra europeiska länder, däribland Norge och Finland

2 Bakgrund

Vägverket föreslog i en lägesrapport (2009-01-07) att det skulle införas krav på vinterdäck på drivaxeln för både svensk- och utlandsregistrerade tunga fordon (lastbilar och bussar med totalvikt över 3 500 kg). Detta genomfördes dock inte eftersom vissa remissinstanser påtalade problem med förslaget, bl.a. ökat buller och vägslitage och befarade en ökad miljö- och hälsopåverkan genom ökade partikelhalter och bullerstörningar.

Trafikverket och Transportstyrelsen föreslog även 2011 ett införande av krav på vinterdäck på tunga fordons drivaxlar då vintrarna 2009-2011 varit särskilt besvärliga med många stopp på vägarna.

2012 gjorde Transportstyrelsen och Trafikverket en gemensam framställan till regeringen med ett förslag om att i trafikförordningen (1998:1276) ställa krav på att tunga fordon ska ha vinterdäck eller likvärdig utrustning på fordonets drivaxlar under tiden 1 december–31 mars när vinterväglag råder. Den föreslagna förändringen infördes i trafikförordningen genom förordningen (SFS 2012:705) om ändring i trafikförordningen (1998:1276) med ikraftträdande den 1 januari 2013. Huvudskälet till denna förändring var problem med tunga fordon som blev stillastående bland annat i uppförsbackar och som orsakade stora framkomlighetsproblem vintertid även för övriga trafikanter.

3 Genomförande

Transportstyrelsen har inledningsvis genomfört en upphandling med Statens väg- och transportforskningsinstitut om att genomföra en trafiksäkerhetsstudie av tunga lastbilar med avseende på däckval. Denna studie består i att med utgångspunkt i förekommande olycksrisker på is- och snöväglag ska en jämförelse göras mellan fordon som har använt sommar- respektive vinterdäck. För att kunna analysera olycksriskerna kommer två enkäter att skickas ut:

- En enkät skickas till transportföretag för att analysera trafikarbetet på is- och snöväglag med olika kombinationer av däck,
- En enkät skickas till ägare av de fordon som enligt informationssystemet för data om skador och olyckor inom transportsystemet (Strada) har varit inblandade i en personskadeolycka under vinterperioden 2015-2016.

Underlaget från de två enkäterna kommer vi sedan att använda för att beräkna olycksriskerna för olika däcks kombinationer.

Parallellt med trafiksäkerhetsstudien kommer vi även att genomföra en studie av åkeriernas policy vad gäller däckval under vinterperioden.

Om vi ser att det uppkommer kostnader för samhället till följd av ökade ljudemissioner och vägslitage från vinterdäcken kommer detta att belysas.

Transportstyrelsen kommer att följa olycksutvecklingen i Norge och beakta erfarenheterna därifrån mot bakgrund av deras krav på vinterdäck på samtliga axlar på tunga fordon som infördes inför vintern 2014/2015. Vidare kommer vi även att beakta det förslag på vinterdäckskrav för tunga fordon i Finland som är under utarbetande och som är beräknat att presenteras för det finländska parlamentet i november 2016.